Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XI | Tarnów, piątek 29 lipca 1938 r. | Nr. 30

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".

(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P. K. O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3

Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ:

Dr I. Schwarzbart

Dwa żelaza w ogniu

Terror arabski w Palestynie porywa coraz więcej ofiar i przybiera formy coraz dziksze. Pan minister kolonij poinformował przed kilkoma dniami Izbę gmin, że w przeciągu ostatnich dwóch tygodni terror arabski pociągnął za sobą 77 ofiar śmiertelnych, 247 rannych. W 32 wypadkach dokonano zamachów bombowych, 25 terrorystycznych napadów zbrojnych, 70 rabunków. Ba zaszedł nawet jeden wypadek porwania ludzi.

Przebieg napadu terrorystów arabskich na małą samotną kolonię Kirjat Haroszet, wyrżnięcie pięciu Żydów i bestialskie zatłuczenie półtorarocznego dziecka żydowskiego świadczy już o tym, że terroryści spadli do rzędu najpodlejszych rabusiów. Nawet z arabskiego punktu widzenia nie może już terrorystyczny ruch arabski pretendować o imię ruchu politycznego. Stał się bowiem najordynarniejszym systemem zbrodni pospolitych. Wypadek z zastrzeleniem kolonisty żydowskiego pod pretekstem prośby o dostarczenie chininy, jaki zaszedł w jakiejś kolonii — nie pamiętam już w której — nie jest przejawem walki wojennej, która zawiera w sobie bądź co bądź element otwartej walki siły z siłą, ale czynem tak niskim i nikczemnym, że trudno znaleźć dla niego właściwą nazwę. Podobny wypadek zdarzył się zresztą już raz dawniej, tylko że wówczas rolę chininy odegrała szklanka wody, którą skwapliwie chciał przynieść naiwny wyznawca zasady Hillela o miłości bliźniego swemu spragnionemu bratu arabskiemu. W chwili, gdy ewangelista się odwrócił dla „spełnienia aktu miłości bliźniego" dostał w tyłogłowie kulę z ręki „spragnionego" zbira arabskiego.

Tak nie postępowali nawet starzy Indianie. Tak jednak postępują wyznawcy Koranu.

Odpowiedzialnym za ten stan rzeczy jest rząd mandatowy. Syjonizm i Jiszuw palestyński prowadzą w Palestynie politykę nawskróś proangielską. Z faktu, że Anglia, a nie inne państwo, wydała dla Żydów w roku 1917 „Deklarację" zwiastującą odzyskanie Palestyny przez Żydów, z faktu, że mandat, mający realizować żydowską Siedzibę Narodową, objęła Anglia a nie inne państwo, wynikła logiczna polityczna konsekwencja syjonistycznej polityki proangielskiej. Wszystko, co syjonizm buduje w Palestynie jest pośrednio — wobec takiego nastawienia polityki syjonizmu, wzmocnieniem imperialnego stanowiska Anglii na Bliskim Wschodzie. Jest bowiem złudnym twierdzenie, że Anglia na odcinku palestyńskim może się oprzeć na elemencie arabskim. Tendencja polityki arabskiej jest nawskróś antyangielska. Choćby przemijająco stosunek sił zmuszał Irak, Transjordanię, Saudię do szukania kontaktów z Anglią i unikania zadrażnień, to celem ostatecznym polityki arabskiej jest wyrugowanie Imperium Brytyjskiego z Bliskiego Wschodu. Nawet pakty bilateralne między Anglią a samodzielnymi państwami arabskimi nie stanowią trwałej asekuracji pozycji angielskiej. Polityka arabska nastawioną jest na sukcesywną, ale w rezultacie pełną niepodległość i niezależność państwową na gruzach Imperium Brytyjskiego.

Odcinkiem Bliskiego Wschodu dla Anglii politycznie i strategicznie najważniejszym we wschodnim basenie morza Śródziemnego jest Palestyna i Egipt. Bez Palestyny i Egiptu Anglia może być odciętą od Morza Czerwonego a zatym i od drogi do Indyj. Będzie wówczas musiała wrócić do dawnej drogi naokoło Afryki Bez Palestyny przerwaną zostanie droga powietrzna Anglii do Indyj. Bez Palestyny Anglia traci reasekuracyjną drogę Gaza—Akaba na wypadek komplikacji ze Suezem i Egiptem, zbrojącym się zwolna i przygotowywującym się do ostatecznego wyzwolenia z pod opieki angielskiej. A Palestyna znaczy dla Anglii przede wszystkim właśnie jej skrawek nadbrzeżny. To jest ten właśnie skrawek, który jest już dziś w przeważnej części aż do Tel-Awiwu i nieco na południe od niego w rękach żydowskich. Także odnośnie pasa nadbrzeżnego Negewu aż po Synaj powstaje dla Anglii zagadnienie: trzymać ten skrawek albo jako pustynię a wówczas przy pomocy stałej okupacji wojska angielskiego, albo jako pas ziemi zamieszkałej przez Żydów, którzy właśnie dzięki swej polityce proangielskiej mogą i militarnie i politycznie odciążyć Anglię, dając jej pełne korzyści polityczne z oparcia się o element żydowski.

Istnieje zatem koneks przyczynowy nie tylko między polityką syjońską a Anglią, o którą polityka syjońska z natury rzeczy musi się oprzeć, ale istnieje także splot interesów angielskich, które każą Anglii oprzeć się w Palestynie o element żydowski. Nie porównujemy bynajmniej sił żydowskich z Anglią w ogóle. Nie tracimy wcale z oczu oczywistej dysproporcji tych dwóch wielkości politycznych. Ale na organiczną odcinku palestyńskim siły nasze z angielskimi zestawić można, przynajmniej potencjonalnie, bo na tym odcinku Anglia musi oprzeć się o element jej przychylny, a tym jest element żydowski.

I cóż robi Anglia?

Zamiast zdecydowanie nastawić busolę swojej polityki na silną i szybką rozbudowę pozycyj tego elementu, który jest jej naturalnym sojusznikiem, sojusznikiem nie tylko wedle naszego przekonania, boby to byłoby nieistotnym, ale wedle najgłębszego przekonania miarodajnych polityków angielskich — zamiast tego Anglia oscyluje, waha się, torpeduje imigrację żydowską, utrudnia nam kolonizację, to znowu trochę nas uzbraja, trochę nam pomaga. I tak w kółko.

A efekt? Nie zyskuje pomocy lub sympatii Arabów, bo tych Anglia nigdy nie pozyska, chyba za cenę samobójczej likwidacji pozycji angielskiej przez samą Anglię, a ponadto traci zwolna sympatię Żydów, bo jest rzeczą zupełnie naturalną, że naród żydowski reaguje naturalną reakcją polityczną na pół antysyjonistyczną politykę Anglii w sprawach zasadniczych syjonizmu.

Złamane, połowiczne stanowisko Anglii wobec terroru arabskiego jest właśnie funkcją tej zasadniczej, oscylującej polityki angielskiego siedzenia na dwóch krzesłach.

Praktycznie biorąc jest właśnie to stanowisko Anglii także efektywnym sukursem dla terroru arabskiego.

Przywykliśmy od lat upraszczać sobie ocenę sytuacji taką konstrukcją: administracja palestyńska jest proarabska, ale sam Londyn jest nam przychylny. To jest naiwna konstrukcja. Jeśli administracja palestyńska pozostaje od 18 laty taką jaką jest, to Londyn tego chce. W przeciągu 30 dni Londyn mógłby przestawić zwrotnicę, gdyby chciał. Polityka i osoba nowego Komisarza — możemy tak twierdzić na podstawie doświadczeń szeregu miesięcy — jest również dowodem, że Anglia dalej oczekuje, dalej trzyma dwa żelaza w ogniu, dalej stawia Żydom świeczkę, a Arabom rzuca — ogarek.

I dlatego twierdzimy, że rząd mandatowy jest odpowiedzialny w całej pełni za to, co się obecnie dzieje w Palestynie. Wolelibyśmy nie wyciągać tutaj konsekwencji.

Drobny ale symptomatyczny przykład. Dnia 6 lipca, tj. w dniu otwarcia Konferencji w Evian odbyła się w Haifie regularna masakra. Pochopnie rzucone podejrzenie, że to był akt antyterroru pewnego odłamu żydowskiego, obecnie rozwiewa się. Haifa jest centrem angielskich sił zbrojnych w Palestynie. Jej władze administracyjne i polityczne są silne. A mimo to masakra właśnie w tym centrum stała się możliwą.

Przede mną leży list poważnego, politycznie bardzo umiarkowanego obywatela z Haify, który ze swego mieszkania obserwował przebieg wypadków. Pisze on w słowach najostrzejszych pod adresem Anglii, „masakra odbyła się koło głównego gmachu policji na drodze Królewskiej — Kingsway. Policja strzelała w tłum, arabscy policjanci strzelali do Żydów, a angielscy na — oślep. Policjanci weszli nawet do apteki i zastrzelili aptekarza, farmaceutka schroniła się za ladą i w ten sposób uszła śmierci..."

A dalej:

„...A potem urządzili hokus-pokus: postawili wojsko i marynarzy... Widziałem sam, jak policja na drugi dzień bawiła się w ciuciu babkę z napastnikami

arabskimi; odganiali ich w jedną uliczkę a ci wybiegali drugą. Gdy Arab biegł za Żydem z sztyletem w ręku, policjant angielski nie ujął go, lecz odganiał kolbą.

Dziś został ciężko ranny szofer żydowski na linii Kiriath Chaim — Haifa. Czekał wedle rozkazu z strzelaniem aż było za późno. **A marynarze angielscy siedzieli wtedy na dachu pobliskiego domu — no i naturalnie nikogo nie ujęto".**

Opuściłem z rozmysłu ostre i dosadne słowa sceny...

I Jiszub patrzy na to i z goryczą pyta się słusznie Anglię: Czy to jest walka z terrorem arabskim? Dlaczego Anglia nie pozwala się Żydom bronić w całej pełni, skoro sama ich nie broni?

A my tu wszyscy biorący dzień w dzień psychiczny udział w wypadkach palestyńskich i w bohaterskiej „hawladze" żydostwa palestyńskiego i my tu wszyscy czytujący z zaciśniętymi pięściami „opisy" wypadków takich jak w Kiriath Charoszet stajemy zdumieni wobec takiej polityki państwa, któremu składamy dzień w dzień i składać chcemy dowody pozytywnego ustosunkowania się do niego w Palestynie, my pytamy wzburzeni:

Quo usque tandem, Britania? Jak długo jeszcze, Brytanio?

Pożegnanie p. dyr. Pilarza

W niedzielę, 24 b. m. odyło się uroczyste pożegnanie dyrektora tutejszej Ubezpieczalni Społ. pułk. Jana Pilarza, który został przeniesiony na stanowisko dyrektora Ubezpieczalni Społecznej w Rzeszowie.

W związku z rozwojem Centralnego Okręgu Przemysłowego, zakres działania Ubezpieczalni Społecznej w Rzeszowie zwiększa się coraz bardziej. Dlatego też Ubezpieczalnia ta musi być zreorganizowana i odpowiednio rozbudowana. Zadanie to powierzono p. pułk. Pilarzowi, wytrawnemu administratorowi, wybitnemu i pomysłowemu organizatorowi, który od kilkunastu już lat pracuje na kierujących stanowiskach w Ubezpieczalniach Społecznych. Przez siedem lat p. dyr. Pilarz kierował Ubezpieczalnią Społeczną w Tarnowie i w ciągu tego czasu zaskarbił sobie szacunek i uznanie ubezpieczonych, lekarzy i urzędników, a to dzięki swemu taktowi, dobroci i mądrości.

Wyrazem serdecznego stosunku lekarzy i urzędników do dyr. Pilarza było uroczyste pożegnanie, które odbyło się w udekorowanych salach Ubezpieczalni Społecznej.

Pierwszy żegnał dyrektora Pilarza naczelny lekarz Ubezpieczalni Społecznej p. dr Kossobudzki, następnie imieniem urzędników przemawiał p. Bednarczuk, imieniem lekarzy przemawiał dr Bielatowicz, prezes tut. związku lekarzy Kas Chorych, oraz ks. dr Rec, jako prezes komisji rozjemczej.

Następnie dr Kowalski wręczył dyr. Pilarzowi piękny zegarek, jako podarunek od lekarzy i urzędników, zaś p. dyr. Pilarzowej wręczył śliczny kosz róż.

Wzruszony do łez dziękował odchodzący stąd dyrektor Pilarz za liczne i serdeczne słowa uznania, miłą współpracę i podarunek. Mowa była piękna w treści i formie. Po części oficjalnej odbył się bankiet przy pięknie i bogato nakrytych stołach. Przewodniczył bardzo dowcipnie dr Kowalski. Wygłoszono liczne toasty. Bankiet przeciągnął się do późnej nocy. m-l.

WIADOMOŚCI MIEJSKIE

Dzierżawa stoisk w hali targowej

W związku z budową hali targowej, w której znajdzie pomieszczenie 50 stoisk artykułów spożywczych, zarząd miejski podał do publicznej wiadomości, że **do dnia 10 sierpnia 1938 r.** można wnieść podania o wynajęcie stoisk w hali targowej.

Do podania należy dołączyć dowód złożenia w kasie miejskiej kwoty 100 zł, która zostanie policzona na poczet czynszu za dzierżawę stoiska, zaś tym, których podania zarząd miejski załatwi odmownie — kwota powyższa zostanie zwrócona.

Po otwarciu hali targowej sprzedaż artykułów spożywczych na straganach będzie zabroniona i zarząd miejski usunie wszystkie stragany z placów targowych.

Roboty publiczne

Zarząd miejski powierzył drogą przetargu firmie Henryk Holländer w Tarnowie roboty kanalizacyjne w ulicach: Pilznieńska Brama, Wekslarska i Rynek za kwotę około 20.000 zł. Przy robotach tych znajdzie zatrudnienie około 50 bezrobotnych.

Dyrekcja P. K. P. w Krakowie rozpisała przetarg na wybrukowanie placu przed dworcem towarowym w Tarnowie. Wpłynęły cztery oferty, a mianowicie firmy M. Wachowicz, Rzeszów na kwotę zł 63.430 firmy Okoń i Bronikowski w Tarnowie na zł 43 918, firmy Henryk Holländer na zł 38 927, oraz firmy „Dźwignia" w Mielcu na zł 32.652. Decyzja zapadnie w najbliższych dniach.

Pięciodniowy tydzień pracy

Bezrobotni zatrudnieni przy robotach publicznych finansowanych przez Fundusz Pracy czynili od dłuższego już czasu starania, aby zatrudniano ich nie — jak dotychczas — przez cztery dni w tygodniu, lecz przez pięć dni. W tym celu przeprowadzili nawet onegdaj dwugodzinny strejk demonstracyjny. Obecnie usiłowania te, poparte usilnie przez wicestarostę p. mgra Wankiewicza, zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem. Tydzień roboczy bowiem został powiększony o jeden dzień i wynosi obecnie pięć dni.

Nowy rejent

Rejent dr Antoni Śpiewak został przeniesiony do Białej koło Bielska. W jego miejsce przybywa do Tarnowa z dniem 1 sierpnia br. rejent Tadeusz Pawłowski z Tuchowa.

Nowy komendant O. Z. N.-u

W miejsce rejenta dra Śpiewaka, który został przeniesiony do Białej — kierownikiem oddziału O. Z. N. w Tarnowie został zamianowany wiceprezydent miasta mgr Tadeusz Kołodziej.

Czy powstanie Klub Demokratyczny w Tarnowie?

Według krążących pogłosek ma powstać w najbliższym czasie w Tarnowie Klub Demokratyczny, do którego ma podobno zgłosić akces cały szereg wpływowych osobistości naszego miasta.

Ku czci Teodora Herzla i Ch. N. Bialika

Staraniem Ligi Pracującej Palestyny odbyła się dnia 23 bm. w lokalu Hitachdutu przy ul. Tertila 1 uroczysta akademia żałobna ku czci dra Herzla i Bialika, przy licznym udziale członków Ligi oraz delegatów gminy wyzn. żyd., wszystkich organizacji syjonistycznych i związków młodzieży syjonistycznej.

Zagaił akademię tow. Leon Kwadratstein, a dłuższe przemówienie okolicznościowe wygłosił tow. Birnbaum.

Następnie uczczono pamięć ofiar terroru arabskiego w Palestynie przez powstanie z miejsc i chwilę milczenia. Akademia zakończyła się odśpiewaniem Hatikwy i Techezakny

Kibuc Hanoar Hacijoni na własnej ziemi

Dnia 25 bm. kibuc Hanoar Hacijoni w Palestynie objął w posiadanie 1200 dunamów ziemi obok kolonii Ewen Jehuda, gdzie rozpoczął budowę nowego osiedla ogólno-syjonistycznego p. n. Tel-Jicchok. Osiedle sąsiaduje bezpośrednio z terenami przeznaczonymi na osiedle Akiby p. n. Bejt Jehoszua.

Dr Wolf Mandel

Fizjologia przemiany materii

Mam zamiar omówić na łamach Tygodnika Żydowskiego tak często wśród nas spotykane choroby przemiany materii. Zanim jednak zacznę zastanawiać się nad chorobami, uważam za wskazane omówić najprzód fizjologię przemiany materii, co nam umożliwi lepsze zrozumienie patologii.

Pod przemianą materii, rozumiemy sumę procesów ciągłego przyjmowania i wydzielania, ciągłego odnowienia i rozpadu materiałów budowlanych, stanowiących ciało zwierzęce i roślinne. Przemiana materii jest koniecznym warunkiem i najważniejszym wyrazem wszelkiego życia w przyrodzie. Nawet w świecie nieżywym odgrywa przemiana materii wielką rolę. Jest jednak ogromna różnica między przemianą materii świata organicznego a nieorganicznego. W świecie nieorganicznym jest wprawdzie siła przyciągająca, która łączy pojedyńcze cząsteczki w skupienia i w pewne formy —, kryształy, ale te cząsteczki pozostają w stałej równowadze i nie zmieniają się. Inaczej przemiana materii w przyrodzie organicznej; tu powstaje energia potrzebna do pracy i oprócz tego opanowane są wszystkie procesy przez zasadę autoregulacji, dzięki której one służą utrzymaniu i ciągłości życia.

W każdym organizmie — obojętnie czy zwierzęcym, czy roślinnym — odbywa się t. zw. asymilacja i dysymilacja. Przy asymilacji przyswaja sobie organizm substancje odżywcze w takiej formie, jaka odpowiada właściwościom jego narządów i ich działaniu. Słowem asymilacja chcemy nie tylko zaznaczyć, że organa wybierają sobie z pokarmów substancje odżywcze, potrzebne im na opał, ale też, że tutaj odbywa się jeszcze chemiczne przeobrażenie, mocą którego te substancje zostają upodobnione do swoistego stanu pojedyńczych komórek. Odbywa się przy tym synteza, czyli łączenie mniejszych cząsteczek w większe. Przy dysymilacji odbywa się proces odwrotny: rozkład większych cząsteczek na mniejsze, niezwoiste produkty, które zostają wydalone z organizmu o ile stały się niepotrzebne.

Każdy organizm znajduje się przeto, bez względu na widoczną stałość zewnętrznej formy, w ciągłym krążeniu, ciągłym zmienianiu się materii i dlatego mówimy o przemianie materii.

Chociaż mamy się w tym artykule zająć przemianą materii u człowieka, to mimo to albo właśnie dlatego nie możemy ominąć bardzo intymnych stosunków między światem roślinnym a zwierzęcym. Budowa wszelkich organicznych substancji rośliny odbywa się w zielonych komórkach. Pod wpływem promieni słońca odbywa się tu budowa białka, tłuszczu i węglowodanów z dwutlenku węgla, wody i soli, które roślina bierze z atmosfery i z ziemi. Jedząc rośliny, zwierzęta roślinożerne przyswajają sobie substancje odżywcze wprost, a mięsożerne zwierzęta pośrednio, spożywając mięso roślinożernych zwierząt. Człowiek jako wszystkożerny konsumuje białko, węglowodany, tłuszcze i inne substancje odżywcze bądźto wprost, jedząc rośliny i owoce, bądźto pośrednio, jedząc mięso innych zwierząt. W organizmie zwierzęcym rozpadają się te substancje, pierwotnie u roślin zapożyczone, znowu na dwutlenek węgla, wodę i sole. Przy tym rozkładzie zwalnia się nagromadzona w tych substancjach energia i zamienia się w ciepło, pracę mechaniczną lub elektryczność.

Proces rozkładowy substancji odżywczych w organizmie odbywa się w ten sposób: przy wdechaniu człowiek wciąga z powietrza w płuca tlen, potrzebny do wszelkich procesów spalania w przyrodzie. Przy procesach spalania pokarmów w organizmie tak samo koniecznym jest tlen. Krew rozprowadza tlen z płuc do wszystkich organów, w których się odbywa proces spalania czyli oksydacja.

Pokarmy są przede wszystkim dostawcami siły. 1 g białka dostarcza 4,1 kalorii, 1 g tłuszczu 9,3 kalorii, a 1 g węglowodanów 4,1 kalorii (1 kaloria, czyli jednostka ciepła, jest to ilość ciepła potrzebna do zagrzania 1 g wody z 0° na 1°). Przy produkcji siły pokarmy mogą się zastąpić odpowiednio do podanych wartości spaleniowych. Człowiek dorosły potrzebuje podczas zupełnego odpoczynku na 1 kg wagi około jednej kalorii na godz., czyli przy wadze 70 kg na 24 godzin około 1700 kalorii. Człowiek lekkoczynny potrzebuje o 30—50 proc. więcej, a przy maksymalnych wyczynach sportowych nawet 6000 kalorii. W apetycie mamy świetny regulator potrzeb ilości i jakości pożywienia. Pokarm jest odpowiedni jeśli waga ciała zostaje na normalnej wyżynie przy maksymalnej produktywności organizmu.

Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców

W sobotę 23 bm. interweniował prezes mgr Spielman u zastępcy Naczelnika tut. Urzędu Skarbowego p. mgr Schlesingera w sprawie doręczenia pisemnych uzasadnień wymiarów podatkowych w czasokresie przewidzianym ustawą. W wyniku tej interwencji p. mgr Schlesinger wydał odnośne zarządzenia, tak iż w najbliższych dniach pisemne podstawy wymiarów podatkowych zostaną płatnikom doręczone.

We wtorek 19 bm. odbyło się w sali branżowej Zrzeszenia plenarne zebranie kupców sekcji węglowej pod przewodnictwem p. D. Kleinhändlera, na którym załatwiono aktualne sprawy branżowe.

Akcja nad realizacją funduszu dla podupadłych kupców im. Józefa Heumana postępuje pod intensywnym kierownictwem prezydium raźno naprzód i w oparciu o dystrybucję cegiełek systemem branżowym daje pozytywne wyniki. Współdziałaniem rozdzielczym objęte zostały dotąd sekcje: galanteryjna, konfekcyjna, sukienniczo - bławatnicza i żelazna, licząc 200 dystrybuentów. W bieżącym tygodniu uruchomił sekretariat aparat rozdzielczy wśród pozostałych sekcyj branżowych.

W ubiegłym tygodniu opracował sekretariat Zrzeszenia ankietę Centrali Związku Kupców w Warszawie dotyczącą zagadnienia produktywizacji handlu w tarnowskim rejonie gospodarczym. Przy opracowaniu tej ankiety szczególny nacisk został położony na kwestję uruchomienia dla tut. średnich przedsiębiorstw handlowych kredytów finansowych oraz towarowych.

Tani przejazd turystyczny do Palestyny
na uroczyste święta żydowskie

Egzekutywa organizacji syjonistycznej w Krakowie przystąpiła do zorganizowania taniego przejazdu turystycznego do Palestyny na uroczyste święta żydowskie, w czasie od 18 września do 21 października 1938 r.

Komplet przejazdu, obejmujący indywidualny paszport zagraniczny, wizy, bilety okrętowe tam i z powrotem z pełnym utrzymaniem na okręcie, podatek zaokrętowania i lądowania, wynosi w klasie turystycznej zł 385. Uczestnicy tego przejazdu maja możność zwiedzenia Egiptu, Syrii, Aten i Konstantynopola. Ponadto turyści wyjeżdżający tym rejsem otrzymują do dyspozycji dostateczną ilość dewiz na cały czas pobytu w Palestynie. Zgłoszenia uczestnictwa w tym przejeździe należy kierować do Egzekutywy organizacji syjonistycznej w Krakowie, ul. Wielopole 9, telefon 108 84, która udziela szczegółowych i dokładnych informacyj. Wczesne zgłoszenie umożliwia zarezerwowanie dobrych kabin. Przy zapytaniach listowych załączyć znaczek na odpowiedź.

Reprezentacja Zjednoczonego Żydostwa

Z inicjatywy Egzekutywy Organizacji Syjonistycznej Zach. Małopolski powstała w Krakowie reprezentacja Zjednoczonego Żydostwa Zach. Małopolski i Śląska. W skład tejże reprezentacji wchodzą: Krajowa Organizacja Syjonistyczna Zach. Małopolski i Śląska, Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie, „Aguda", „Mizrachi", „Hitachtuth", Związek Stowarzyszeń Kupieckich, Związek Rzemieślników, Związek Drobnych Kupców i „Wizo". Z ramienia Egzekutywy wchodzą w skład reprezentacji: prez. tow. dr Schwarzbart wchodzi jako prezes reprezentacji poza kluczem; tow. Zygmunt Aleksandrowicz, dr Dawid Bulwa, dr Szymon Feldblum, dr S. Lichtig, drowa R. Mahlerowa, mgr Leon Salpeter i dr Juda Zimmerman. 9-te miejsce jeszcze nie jest obsadzone.

W najbliższych dniach wejdą do reprezentacji przedstawiciele sfer przemysłowych, zorganizowanych wolnych zawodów oraz Rady Gospodarczej. Został już ustalony program pracy, który obejmie całą Małopolskę Zach. i Śląsk. Reprezentacja ukończyła już wszystkie prace wstępne i w najbliższych już dniach rozpoczyna swoją działalność.

Binjan w'Alija

Związek Robotników Ogólno - syjonistycznych w Palestynie założył towarzystwo kolonizacyjne pod nazwą „Binjan Wealija". Towarzystwo to zajmuje się zakładaniem nowych punktów kolonizacyjnych dla stanu średniego w Palestynie, przy czym działalność ta nie jest obliczona na zysk, lecz ma jedynie służyć wzmożeniu pracy kolonizacyjnej wśród ogólnych syjonistów. Placówka ta ma pierwszorzędne znaczenie jako placówka gospodarczo - kolonizacyjna Światowego Związku Ogólnych Syjonistów. Silny bowiem rozwój instytucji gospodarczych decyduje zarazem o rozwoju idei, reprezentowanej przez dane ugrupowanie. Jeśli więc chcemy rozbudować naszą organizację w Palestynie, to musimy stworzyć i rozbudować własne pozycje. Związek Robotników Ogólno-syjonistycznych może wykazać się pięknymi sukcesami w dziedzinie rozbudowy i wzmocnienia nowych pozycji Światowego Związku Ogólnych Syjonistów. Dalszy rozwój „Irgunu" zależny jest od pomocy, jakiej mu udzielą ogólni syjoniści w krajach golusowych. Na tę to pomoc czeka „Irgun" robotników ogólno-syjonistycznych, a nam tej pomocy nie wolno odmówić.

Z komisji K. K. L.

Na ostatnim posiedzeniu odbytym pod przew. wiceprezesa Leona Kwadratsteina postanowiła jednomyslnie Komisja Żydowskiego Funduszu Narodowego w Tarnowie wpisać do Złotej Księgi KKL przewodniczącego lokalnej Komisji KKL w Tarnowie tow. dra Abrahama Chometa w dowód uznania za jego owocną pracę syjonistyczną w okresie 25 ciu lat.

Kochanemu Dyrektorowi
WPanu N. ARGANDOWI
w ciężkiej chwili zgonu Jego
błp. OJCA
wyrażają głębokie i serdeczne współczucie

Pracownicy Centr. Biura Warszawskiego firmy: Polski Zjedn. Przemysł Kuśn.
Stary Sącz

WP. N. ARGANDOWI

Koledze - Dyrektorowi Biura Warszawskiego firmy: POLSKI ZJEDN. PRZEMYSŁ KUŚNIERSKI w Starym Sączu — niesie wyrazy pocieszenia w ciężkiej chwili przedwczesnego zgonu Jego Czcigodnego błp. OJCA

Artur Baltuch

Z powodu śmierci błp. RAFAELA ARGANDA składamy Rodzeństwu Argandom wyrazy głębokiego współczucia **Zarząd główny ŻTGS. „Samson"**
Rada Sportowa ŻTGS. „Samson"

Chajce, Chamkowi i Sijkowi Argandowi z powodu zgonu Ich nieodżałowanej pamięci OJCA składają wyrazy głębokiego współczucia
Zarząd i członkowie sekcji piłki ręcznej ŻTGS. „Samson" w Tarnowie

Rodzeństwu Argandom z powodu śmierci Ich błp. OJCA składa wyrazy szczerego współczucia
Szymon Reich

Rodzeństwu Argandom z powodu zgonu Ich błp. OJCA wyrażają szczere współczucie
Eścia Leibel, Dolek Kanarek, Chiel Birnfeld, Dolek Rein, Izrael Rosenberg, Natek Mandelbaum

Szczere współczucie wyraża Rodzinie Argandom z powodu zgonu Ich błp. Ojca **Szymon Goldstein**

Sijkowi Argandowi z powodu śmierci błp. Ojca składają tą drogą wyrazy szczerego współczucia
Mina, Sala, Rózia S., Siańka, Hela

Rodzinie Argandom z powodu śmierci Ich OJCA błp. Rafaela Arganda wyraża głębokie i szczere współczucie **Dawid Orschützer**

Z rynku pracy

Związek Zawodowy robotników przemysłu odzieżowego wystosował pismo do właścicieli przedsiębiorstw konfekcji męskiej, w którym ich zawiadamia, że z dniem 1 sierpnia br. przerwaną zostanie praca w wszystkich pracowniach konfekcji męskiej aż do czasu uregulowania warunków pracy i płacy przez poszczególne przedsiębiorstwa.

W poniedziałek, 25 b. m. 100 robotników transportowych przeprowadziło dwugodzinny strejk demonstracyjny celem przyspieszenia podpisania umowy zbiorowej.

Robotnicy przemysłu mącznego żądają podwyżki płac w wysokości od 5 proc. do 20 proc. W środę odbyła się konferencja pracodawców i pracobiorców, która jednak nie doprowadziła do ugodowego załatwienia sprawy. Wobec tego robotnicy uchwalili wypowiedzieć umowę zbiorową i przystąpić do akcji.

Również robotnicy bekoniarni żądają podwyżki płac w wysokości 10 gr na godzinę. Pertraktacje celem ugodowego załatwienia sporu są w toku.

Oprócz zadania dostarczania energii, koniecznej dla życia, białko, węglowodany i może też i tłuszcz mają jeszcze specjalne zadania, odpowiednio do ich właściwości chemicznych i w tej swojej roli nie zawsze jedna substancja da się zastąpić przez drugą. Dzielą one swoją rolę z innymi składnikami naszych pokarmów, które jak woda, sole i witaminy wcale nie są dostawcami energii. Pierwsze miejsce wśród substancji niezbędnych dla życia zajmuje białko. To swoje pierwszeństwo białko ma dzięki temu, że jest częścią składową i materiałem budowlanym żywej struktury — protoplazmy. Białko bywa wprowadzane do organizmu mięsem, jajami, mlekiem, serem, owocami strączkowymi i innymi pokarmami. Komórki organizmu stale czynne, zużywają się. Oprócz tego giną stale komórki na powierzchni naszego ciała, na błonie śluzowej przewodu pokarmowego i oddechowego i w krwi. Wszystko to musi być odnowione. W następstwie głodu czy choroby, przy rozwoju młodego organizmu, przy renegeracji zniszczonej tkanki konieczne jest białko, bo tylko ono może stworzyć nową protoplazmę. A białka przy tym nie mogą zastąpić ani tłuszcz ani węglowodany. Człowiek potrzebuje około 100 gramów białka na dzień.

Oprócz protoplazmy zawiera komórka też jądro. I jądro zbudowane jest z substancji białkowych, nukleo-proteidów, w których znajdują się t. zw. ciała purynowe. Z tych to substancji purynowych powstaje w organizmie przy rozkładzie nukleo-proteidów kwas moczowy, odgrywający główną rolę przy skazie moczanowej czyli „gicht".

Także bez węglowodanów nie może się organizm obejść. Do ciała wprowadzamy węglowodany jako cukier albo skrobię owocami, ziemniakami, jarzynami, zbożem i td. Dla niezakłóconego przebiegu procesów życiowych konieczna jest mniej więcej stała koncentracja cukru w krwi, a to około 1 g cukru na 1 litr krwi. Jeśli dowóz cukru przewyższa zapotrzebowanie, to organizm deponuje ten nadmiar przede wszystkim w wątrobie, ale też w mięśniach, sercu, nerkach. Jeśli organizmowi doprowadzimy za mało cukru, to wytwarzają się wówczas w krwi z tłuszczu aceton i podobne trujące organizm ciała chemiczne, które mogą być dla organizmu katastrofalne. Przy cukrzycy organizm słabo albo w ogóle nie asymiluje węglowodanów tylko wydziela je moczem. Organizm jest w stanie z białka wytworzyć cukier; dotychczas jeszcze nie zostało rozstrzygnięte, czy potrafi też z tłuszczu wytworzyć cukier.

Tłuszcz tworzy w naszym organizmie składy, które służą w skórze do utrzymania i regulowania ciepła, w brzuchu do przymocowywania narządów wewnętrznych i też do chronienia ich przed mechanicznymi insultami. Tłuszcz doprowadzany organizmowi wprost jako taki, albo organizm wytwarza sobie go z nadmiaru węglowodanów lub białka. Powstaje pytanie czy wobec tego może się organizm obejść bez doprowadzania mu tłuszczu i czy wystarczy tylko białko i cukier. Na to pytanie nauka nie mogła jeszcze dotychczas dać ostatecznej odpowiedzi.

Dla życia konieczne są też substancje zwane witaminami. O nich jako też o nieorganicznych substancjach odżywczych o wodzie i o solach mineralnych nie będę na tym miejscu obszernie pisał.

Zbiórka uliczna na rzecz Ochronki żyd.

Zarząd Ochronki żyd. w Tarnowie podaje do wiadomości, że suma ofiar z urządzonej dnia 21 lipca 1938 r. zbiórki ulicznej wynosi zł 110·96, która zostanie zużyta na częściowe opędzenie kosztów urządzonej dla dzieci „Ochronki żyd." w Tarnowie kolonii w Ciężkowicach.

Wszystkim ofiarodawcom oraz współpracującym dziękuje serdecznie Zarząd.

Za Zarząd:

Chaim Ehrlich, skarbnik — Dr Mieczysław Menderer, prezes

ZE SPORTU

Trójmecz lekkoatletyczny pań

Legia (Kraków), $81\frac{1}{2}$ **pkt., Tempo** $77\frac{1}{2}$ **pkt., Metal 47 pkt.**

W ubiegłą niedzielę odbył się w Tarnowie trójmecz lekko-atletyczny pań z udziałem R. K. S. Legia (Kraków) Zawody stały na niezbyt wysokim poziomie i zakończyły się nikłym zwycięstwem gości.

Padły następujące wyniki:

Bieg na 60 m. — 1) Prichówna (T) 8.5; 2) Figułówna A. (L); 3) Kukułkówna (M), bieg na 100 m. — 1) Figułówna A. (L) 14.5; 2) Babrajówna (L); 3) Prichówna (T), bieg na 200 m. — 1) Prichówna (T) 30 sek; 2) Figułówna K. (L); 3) Sławkówna (T). Sztafeta 4 X 100 — 1) Legia 59 sek.; 2) Tempo; 3) Metal. Sztafeta 200 X 100 X 80 X 60 — 1) Legia 1) min. 51 sek.; 2) Tempo; Metal. Rzut dyskiem — 1) Babrajowa (L) 28.58 m. 2) Witkowska (M) 3) Prichówna (T), rzut oszczepem — 1) Stachowicówna (L) 26.80 m., 2)Prichówna (T). Pchnięcie kulą — 1) Ciskówna (T) 8 01 m. 2) Prichówna (T). Skok w zwyż— 1) Kwaśniakówna (M): 2) Pręczkowska (L) obie 1.24 m. Skok w dal — 1) Ciskówna (T) 4.23 m.; 2) Kwaśniakówna (M); 3) Figułówna (L).

Zawody o wejście do ligi okręgowej

Mościce — Kabel (Kraków) **3:1 (2:0)**

Zasłużone zwycięstwo Mościc, które miały przez cały czas zawodów więcej z gry, górując wyraźnie pod każdym względem nad słabo grającą drużyną gości. *Ge-Be.*

Wykaz puszek ściennych za miesiąc czerwiec

Klub Muza zł 9 20, dr Jeckel 5 95, Herman Fluhr 2.68, Józef Weissberg 2.50, Lazar Wachs 2.38, Celina Hermele 2.36, dr Wasserman 2 20, Katz i Fleischer 2.—, O. Jortner 2.—, Mondschein 1·79, J. Izraelowicz, 1.60, Apfelbaum 1.60, Kornmehl i Fessel 1.50, Henryk Fluhr 1.31, Menasche Wachtel 1.30, Natan Freiman 1 28, Tow. Eskontowe 1.11, Bernard Kapellner 1.01. Po zł 1: Maria Kimmel, Israel Osterweil, dr Schönfeld, Helena Leserowa, Maurycy Katz, dr Grünberg, T. Wechsler (Galicja), T. Bruder, dr Seidenwerg, R. Ladner, mgr Spielman, Józef Sturm, Wolf Götzler, Ezriel Hönig, Ormian, Herman Osterweil, Benjamin Katz, Abraham Spielman. Chaim Hersz Roth, Wolf Kohane, Ch. S. Korn, dr Offner, Spółdz. Tow. Wzaj. Kredytu, inż. Leon Plachte, Edward Schwager, Jechiel, Kurz, Wigdor Wiener, dr Mandel, Salaman Groder 0 94, Pinkas Trynczer 0.90, Mojżesz Spiro 0.87, dyr. Schinagel 0.83, S. Fleck 0.81, Samuel Haber 0 80, Laura Keller 0 80, mgr Taubeles 0.75, Chaim Ehrlich 0.75, Reinowie 0.70, Kalman Schiff 0 70, Abend 0.70, Naftali Bergman 0 67, dr Traumowa 0.65, Eliasz Fluhr 0 65, Spiller 0.64, dr Neuman 0 63, Henryk Holländer 0.63, Dawid Lubasch 0.62, Józef Geldzähler 0 62, drowa Weissowa 0.60. Po 0.57: Herman Sommer, dyr, Lieblich, Izak Engelberg, Izrael Weiss, Götzowie, Aron Taub 0.53, Samuel Rapaport 0.52, Salo Löffelholz. Po 0.50: Chaim Reich, Chaim Beller, Samuel Seinwel, Inż. Holoschütz, Gerschon Chajkin, Adolf Schiff, Zygmunt Fenichel, dr Goldberg, Izrael Bajer, S. Fischelberg, Izak Hellin, Cecylia Goldstein, dr Adolf Katz, Maurycy Schwanenfeld, apteka Reicha, Natan Rauchwerger, Aron Siedlisker, den. Korniło, Ozjasz Kanarek, B-cia Rosenbluth, Rossner, B. Deresiewicz, Birnówna, Henryk Sommer, S. Keller, B cia Dintenfass, Gewölber, Chaim Klapholz, Centrokafel (Koss), Steinbockowie, B. Klausner, B cia Seiden, W. Weiss, Juliusz Steigler, Józef Feigenbaum, dr W. Schenkel, Alfred Stiel, Leib Gerstner, Kalman Gärtner, B-cia Keller, H. Neuman, inż. Löffelholz, Izrael Keitsch, Leon Borgenicht, Jakubowicz, Emil Blumenkranz, Herman Schächter, Izrael Koch, dr Adolf Fink, inż. Schiff, Eichenholz, Mozes Kornreich, Szandor Weisz, dr Muskatenblüth, Ozjasz Wurzel, Ziegeltuch Herman, Basler, Osterweil i Rossner, Leib Hönig, Leon Feig, Jakób Holländer Miriam Fisch, Spatz, dr Chomet, Feuerlicht, Emil Lichtblau, Samuel Gelernter, Rubin Wachsman, Herman Wesserman, Grünspan, Arie Fried, Natan Melinger, Dawid Toder, Ignacy Fleischer, Chaim Landau, dr Fenichel, Grünhutowie, Rauchwerg, Edelsteinowa, Benzion Weitz, Mechel Felber, Debora Sturm, Ch. L. Siedlisker, Herman Lauterbach, Zwi Gersten, Eliasz Unger, Giza Leib, Józef Müller, Zwi Zwecher, Etka Beck, M. Weissberg, Regina Gelbowa, drowa Maschlerowa, datki poniżej 0.50 wynoszą kwotę zł 25.20, z 93 puszek.

Imi: Jechil Engel zł 2.71.

Sprostowanie z wykazu Nr 29 datki poniżej 0.50 zamiast zł 82.47 ma być zł 28.47.

Zbiórka uliczna odbyta dnia 20 lipca br. na rzecz stowarzyszenia Keren Kajemet Leisrael przyniosła kwotę zł. 169.87, o czym zawiadamia Zarząd.

Z opieki społecznej

W poniedziałek, 25 bm. odbyło się posiedzenie Miejskiego Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży. Sprawozdanie z działalności komitetu złożył przewodniczący p. dr. Goździewski, zaś p. dr Bielatowicz złożył sprawozdanie z lustracji kolonii i półkolonii dokonanej przez referenta wraz z wiceprezydentem p. mgrem Kołodziejem.

Z ramienia żydowskich instytucji opieki społecz. zasiadają w tym komitecie pp. prezes dr Menderer, mgr Taubeles, dyr. I. Lieblich, D. Batist i Steinbokowa.

Kronika

Cijonim Baalej Mikcoa. W niedzielę dnia 30 lipca br. o godz. 7·30 wiecz. odbędzie się referat tow. dra Chometa n. t. „W walce o jednolity front syjonistyczny". Wstęp dla szeklowców wolny.

Na roboty rolne do Niemiec. W poniedziałek 25 bm. wyjechała z powiatu tarnowskiego druga grupa robotników i robotnic rolnych złożona z 130 osób na roboty rolne w Niemczech. Pierwsza grupa z 216 osób wyjechała do Niemiec w maju. Robotnicy pozostaną w Niemczech aż do święta Bożego Narodzenia. W myśl umowy robotnicy ci otrzymują wynagrodzenie w kwocie od 40 — 50 m. n. miesięcznie wraz z pełnym utrzymaniem.

Do Berezy wysłano z Tarnowa w niedzielę 24 Henryka Dawida, który został wysiedlony z Niemiec i nielegalnie przybył do Polski.

Wynalazek i miłość. Reduta wileńska przybywa do Tarnowa na jeden jedyny występ i odegra komedję p. t. „Wynalazek i miłość" w niedzielę 31 bm. w sali Sokoła. Przedsprzedaż biletów w księgarni p. Seidena przy ul. Wałowej.

Kradzione weksle. Policja zatrzymała Władysława Wojtczaka ze Sosnowca, który był w posiadaniu blankietów wekslowych na łączną kwotę 370 zł pochodzących z kradzieży na szkodę Sary Leuchter, zam. w Dąbrowie Tarnowskiej. Wojtczak został odstawiony do dyspozycji Policji w Dąbrowie Tarnowskiej.

Wskutek własnej nieostrożności Małgorzata Cebula z Rzędzina dostała się pod koła tramwaju i doznała obrażeń cielesnych. Wypadek miał miejsce przy ul. Wałowej w pobliżu realności nr 33

Samobójstwo. Franciszka Polarska, żona robotnika zatrudnionego w ZFZA w Mościcach, zamieszkała w Chyszowie popełniła samobójstwo przez poderżnięcie sobie gardła brzytwą. Przyczyna — rozstrój nerwowy powstały na tle niesnasek rodzinnych.

Nieszczęśliwy wypadek w czasie zawodów piłkarskich. W czasie zawodów piłki niżnej o wejście do ligi okręgowej „Kabel" (Kraków) — Mościce, zakończony zwycięstwem Mościc w stosunku 3:1 (2:0), został zawodnik KS. „Kabel" Mieczysław Rychter kopnięty przez jednego z graczy „Mościce", przy czym Rychter doznał uszkodzenia nerki i został przewieziony do szpitalą powszechnego w Tarnowie.

Nieszczęśliwy wypadek. Blacharz, zatrudniony na dachu piekarni wojskowej przy ul. Marcina stracił w pewnej chwili równowagę i spadł z dachu, przy czym odniósł poważne obrażenia cielesne. Karetką pogotowia ratunkowego odwieziono go do szpitala powszechnego.

Katastrofa motocyklowa. Do szpitala powszechnego w Tarnowie przywieziono Marię Pachott z Lubinia, która jadąc wraz z mężem swym Tadeuszem na motocyklu ulegli na drodze w Tarnowcu nieszczęśliwemu wypadkowi, skutkiem czego doznała wstrząsu mózgu, zaś jej mąż zranił sobie nogę.

KINO APOLLO: Wiedeń—Petersburg (świecznik królewski) z Luizą Reiner w gł. roli.

ZE SALI SĄDOWEJ

Na ławie oskarżonych sądu okręgowego w Tarnowie zasiedli trzej bracia Wójcikowie. Jan Wójcik był oskarżony o zabójstwo Józefa Roczniaka w Dębicy przez uderzenie nożem, zaś Edward i Józef zostali oskarżeni o udział w bójce, w wyniku której zmarł Roczniak, a Leon Krzemień odniósł ciężkie obrażenia ciała. W wyniku rozprawy odbytej we wtorek 26 bm. Jan Wójcik został skazany na 5 lat, a Józef i Edward Wójcikowie po 3 lata więzienia. Bronili dr Szumski, dr Gross z Krakowa i dr Lubieniecki.

Cyganka a zioła „lecznicze". Do mieszkania Antoniego Skowrona (Krakowska 37), który już od dłuższego czasu jest tknięty paraliżem, przybyła 17-letnia cyganka Władysława Orłowska, która oświadczyła, że cała rodzina Skowronów jest zaczarowana i że Skowrona czekają jeszcze różne choroby i nieszczęścia. Pocieszyła jednak zrozpaczoną rodzinę, twierdząc, że może odczarować ten dom i odpędzić złe duchy. W tym celu potrzebny jej jest cały majątek Skowrona, który wręczył jej 100 zł, zegarek oraz 2 pierścionki. Nazajutrz przyniosła z powrotem wszystkie przedmioty, które znów w dniu następnym zabrała z nadwyżką, gdyż wartość wręczonych jej przedmiotów wraz z gotówką w kwocie 200 zł wyniosła około 600 zł. Po kilku dniach miała przynieść cudotwórcze zioła, ale jakoś się nie zjawiła. Wówczas poszkodowani zgłosili o wypadku policji ,która cygankę zaaresztowała. Na rozprawie, odbytej we środę 27 bm. cyganka została skazana na 6 miesięcy więzienia. Bronił dr Rozwadowski.

Wykaz akcji węglowej za rok 1937/38

Amster Herman zł 2, Abraham Aron 4, Apflowa Regina 5, Aberdam Chaim Leib 5, Aberdam Chaim Munie 3, „Auto-Ruch" Weissman-Spatz 5, Apfelbaum H. 5,Abramowicz Salamon 10, Abramowicz Rubin 5, Adler-Stieglitz 10, Adler Joachim 2, Anisfeldowie 5.

Batist 7.50, Beitscher . 5, Bergman S. L. 3, Biegeleisen Józef 2, Blonder Abraham 20, Braun dr Chaskel 10, Bloch Szymon dr 5, Bochner Benzion 3, Blaugrund Feiga 5, Biegeleisen Ch. 3, Basler Herman 5, Beier Izrael 3, Blaser Małka W-wa 5, Bernstein Ch. M. 15, Blond Bracia 5, Borgenicht Beila 5, Bronstein Chaskel 5, Buchsbaum Dawid 2, Baumfeld Jonas 2, Blond Salamon 5, Balsam Maks 10, Bergman Naftali 2, Bieberberg i Rosenbaum 5, Beller i Weltsch 10, Batist Jakub 5, Beitscher Markus 5, Blumenfeld 3, dr Blumenfeld 3, dr Marcin Bloch 5, Birnfeld Majer 2, Beller Rafael 5, dr Basler Anzelm 5, Baron Eliasz 100, Budin Samuel 5, Beller Ernestyna 10, Blitz Szmelke 2, Błoński M. 5.

Czoban Benzion 2, Cieser Józef 5, Choczner Aron 25.

Daar Markus 10, Dindas Feiwel 5, Dorlich Szymon 5, Drölich Samuel 3, Degen H. 5, Dym Benzion 2, Dickstein Mozes Aron 5, Dreissiger Leser 3, Dummler Rynek 5, Dintenfass 5, Del-Ka 10, Durst Kraków 5, dr Dresner Juliusz 5.

Ekstein Mozes 5, Eisen Aron 3, Eisenberg Moritz 10, Engländer Samuel 3, Elbinger Izak 5, Eberstark Izak 5, Engelberg Izak 10, Eder Hersz 10, Engel Wolf 5, Engelhardt Edward 2, Elowicz Saul 3, Eisig Eisig 5, dr Ehrenfreund Henryk 5, Ehrlich Chaim 3, dr Eisen L. 5, Izydor Eisen 25.

Faust. A. 3, Fried Arie 5, Fischler Natan 10, dr Fisch adw. 2, Faber Natan 4, Fries Rafael 5, Faber Abraham 5, Fluhr Herman 50, Fluhr Henryk 10, Fluhr Benjamin 2, Fränkel 2.50, Feigenbaum 5, Feld Aniela 7, Fisch Majer 5, Fränkel 7.50, Faber Izak 5, Fast Józef 5, Feld Arnold 3, dr Feiwel L. 5, dr Fenichel E. 5, Fleischer Mozes 3, Fries Leon 100 kg węgli 4, Fleischer I. 2, Fenichel Z. 2, Fuchs i Reich 10, Fisch Izrael 5, Fortgang Abraham 5, Fabian i Fränkel 7.50, Friedman Mendel 5, Fischel Wolf 3, Friedman Abe 3, Fischelberg E. 3, Fluhr Chaskel 10, Freireich Juda 5, Fischbein Gerszon 5, Fuss dent. 5.

Gutter i Reisler 5, Glückman Maks 5, Gewürz Eliasz 25, Gruszow Izak 10, Grün Salamon 5, dr Goldman S. 10, Geller Abraham 20, Gersten Gawriel 3, Goldman Izak 5, Grünhut Izak 15, Gross Mendel 5, Gerste Hersz 3, Grünspan Naftali 10, Götzler Dawid 10, Goldberg Chaim 5, Goldstein Rubin 2.50, Götzler Wolf 20, Goldfarb Markus 10, Gelernter Samuel 5, Gelbwachs 2, Gersten Hersz 10, Goldberg Meilech 5, Grünberg Herman 10, Goldberg Leib 5, Gans i Hochberger 20, Gelb Regina 2, Gersten Leib 5, Gruszow 3, Gelb Mozes 3, Groder Salamon 2, Glanz Hersz 5, Gärtner Dawid 5, Gärtner 2, Gruszow Józef 3, dr Grünberg 2, Goldman Salamon 2, Gruszow Wolf 3, Geldzähler Józef „Ewa" 50.

Horowitz Benzion 6, Holzer Tobiasz 5, Holländer S. 3, Horowitz Lezer 2.50, Hulles S. 4, Hiesieger Ides 2, Holländer Henryk 15, Herschderfer P. 5, Hermele K. 5, Hochner Izak 10, Hönig Israel 10, dr Holzer I. 3, Hausser Sal. 3, Holländer H. L. 10, Holländer M. 10, Helles S. 5, Hofmeister 2, Haut O. 5, Holländer Józef 2, Hönig Józef 20, Honig Leibisch 5, Heimberg i Reich 3, dr Hulles A. 3, Halpern Israel 5, Hönig Ozjasz 2.50, Heumanowa Zofia W-wa 15.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, $\frac{1}{2}$ str. 175 zł, $\frac{1}{4}$ str. 90 zł, $\frac{1}{8}$ str. 45 zł, $\frac{1}{16}$ str. 30 zł, $\frac{1}{32}$ str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr

Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·6C, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i odpowiedzialny redaktor **Chaim Friedman.** Drukiem I. Engelberga w Tarnowie